DUNUNA BENMAKAN KA A BEN

Adamadenna Lasabati ni a la wuriki Sariyalu ma

KALAMA DANTEELI

Bani fabadenna tomasere le ye, horoya ni telen ani jususuma di dununa do,

Bani adamaya lasabati lonbaliya ni a la gboyane le nanin benkanni di men ka moolu lamuriti, ka ke sababu di fana ka moolu kunna fulen, ka alu lo horoya pinina ka alu bo misikinaya do,

Bani adamaya lakanda ye wajibi le di, fo jamana ye ke jamana dafani le di sariya bolo ma, wole ye a kela moolu te muriti ka don jede makadan waa la,

Bani jamanalu la tɛɛbɛn ni alu la kaninteya ye fen ne di mɛn kakan ka sɛnbɛnteya,

Bani jamana mennu ye "ONU" dekuruba kono, wolu bara alu kan di ko alu di adamaden nakadan, ka a lawuriki ka ban ka ce ni muno lakana ko bee do,

Bani alu bara alu kan di fana, ko alu di adamaya lafasa, ka adamaden la hɔrɔya dafa sila bεε kan,

Bani, bεε bεnni miriya kelen ma, ka a lɔ adamaya lasabati ma, wo ye wajibi le di bεε με, walako miriya wo ye se lataamala sila bεε kan, "ONU" gbaraba bara a kandi: ko adamaden lakanda sariya μin bara kε dununa bεε ye wajibi di, sa bεε ye a to i hankili la, ka i tɛsidi, ka mɔɔlu karan a la, ka alu jodon a la, ka a latinma jamanala tɛ.

Sariya 1

Adamadennu bee sodonna kakan, horoya do, fabadenna do ani sariya ta fan do. Hankili ni sonome ye alu bee ma, a kakan wo do alu ye bakelenna sila lataaman alu noon te.

Sariya 2 nan

Moo kelen kelenna bee ni adamaden lakadan sariya kakan, i keda moo suusu di, i sii te mafene nna, i fadikolo te mafenenna, i kan te mafenenna, i la dina te mafenenna, i la jamana mara hankili te mafenenna, i sodondiya te mafenenna.

Ani fana jamanalu suuya te danbola ka a ben sariya wolu ma, alu mara hankili keda a suusu di, alu ma ke jamanalu horoyani di, alu keda mara suusu kono.

Sariya 3 nan

Adamaden kelen kelenna bεε nii kakan ka lakanda, ka a la hɔrɔya lakanda, ka a kun nakanda.

Sariya 4 nan

Moo si makan ka kε jon di, ka kε bolokono moo di, jonna ni jonsan sila bεε bara laton.

Sariya 5 nan

Jankankata suusu ma kan ka sii mɔɔ la min di se fε siila a la adamadenɲa la, ka a kunnajii.

Sariya 6 nan

Adamaden kelen kelenna bεε la mɔɔya ka kan ka lɔn a ɲε sariya kunda bεε la, a kɛda fanfan di.

Sariya 7 nan

Moo bεε ka kan sariya na kodo, a ka kan fanan bεε ye mabεn na kelen ma sariya bolo. Moo makan ka lafisaya moo di ka bεn sariya nin lataamanna ma.

Sariya 8 nan

Moo bεε di se i makasila i la jamana sariya bonnu la ni bila kεda i la topεli sila ma, ni wo tε sariya sila ma.

Sariya 9 nan

Moo si tε se minala ten, ka a don kaso la hamantε ka gbεn a la jamana kono ni kun tε a la.

Sariya 10 nan

A wajibiyani, adamaden na ko ye kε ko hakika di, ka a lankεnεmaya kitibon na telen konoma, ka a jo ni a jalaki danfaranbo.

Sariya 11 nan

Moo moo na a midada sika la sariya bolo ma, a ka kan ne ka jate folo ko a son tε a do, han kiti ye a jalaki lankεnεmaya.

Moo moo na a midada sariya kodo bolo ma, sariya kuda sila ma kan ka lo a ma. Ani fana a la midali fanka ma kan ka tanbi sariya kodo jate la.

Sariya 12 nan

Moo ma kan ka a bila a moo noo la kolu do ten; ka bo a la denbaya kolu ma, a la gbundu sɛbɛlu, ka wa sii a la lukono kolu la. A ma kan ka a dantinɛn, a ma kan ka a suma gboya. Sariya ka kan ka bɛɛ lakanda ko suu wolu ma.

Sariya 13 nan

Taa ni seyi dahani bεε ye jamana kono. Jamana yoro yoro fana ka i diya, i dise i siila yen.

Mɔɔ kεε di se ka bɔ jamana kɔnɔ, a kεda a fabada di, a kεda jamana gbεdε di, ka ban ka a kɔsɛyi.

Sariya 14 nan

Dannatanbikolu kɔdɔ, bεε di se i kun karifadiya pinina jamana gbεdε dɔ, i don ma kan ka jɛn a la.

Ni sariya lonin te moo ma, moo men na a la jamana sariya tinenna ka a bori.

Sariya 15 nan

Moo bεε ka kan ka kε jamana do jamanaden di.

Moo si tε se ha jɛn a la jamana denna la, i don di se fanan jamana gbεdε denna sodonna.

Sariya 16 nan

Ni alu sii seda a ma, kamarennu ni den musolu di se fudula ɲɔɔn ma, siɲɔɔya tε a dɔ, dina ko tε a dɔ. Alu bεε kakan sariya na kɔdɔ ko bεε dɔ, fudu bolo ma.

Fudu te sidi alu te fo alu fila bee ba ben a ma.

Denbaya le ye jama tɛfɛden di. Wo dɔ, a kakan ka lakanda jamana bolo.

Sariya 17 nan

Moo moo, a kεda a kelen na, a kεda jama do, a di se ka a ta sodon.

Moo si bolo fen ma kan ka mina a la fanka bolo ma.

Sariya 18 nan

Hankili lamiri, sɔnɔmɛ lamiri ani dina lawasanin bɛε ye. I di se ka i diyananta ta dinalu dɔ, ka a silalu lataama.

Sariya 19 nan

A lawasanin bεε ye ka a miriya jida, fɔli dɔ, sɛbɛli dɔ, ka hankili pinin fan bεε, sila bεε fε. Ko si ma kan ka kɛ mɔɔ la wo si dɔ.

Sariya 20 nan

A lawasani bεε ye ba ɲɔɔn nadεε, kuna dɔ, kεwεli dɔ mɛn ni janfa sila tɛ kelen di.

Moo tε se karabala ka ladon dεε do, dεε min man di a nε.

Sariva 21 nan

Jamanaden bɛɛ di se kɛla jamana kantii di, a yɛdɛkani walal a la mɔɔ suwandini.

Jamanaden bee kakan jamana baarakundalu do bolo kelen ma.

Jamana kantiilu fanka siini jamana den na lannaya le ma; jamanadennu ye alu sawo yidala wote ni wote le, ka ala lannaya moolu suwandi telen ni

sariya do.

Sariya 22 nan

Jamana bεε kakan ka jamanadennu lakanda na kelen ma. Sodon sila fε, dariya sila fε, lonni sila fε, lakandali wo ye bola jamana boloko le do ani a ye min sodonna ani jamana gbεdεlu la baaranooya do.

Sariya 23 nan

Bεε kakan ka baara sodon, ka baara kε sonoya do, baara men duman i με; bεε kakan ka latanka baaratanμa ma jamana kono.

Baara mɛnnu jate kakan, wolu kakan ka sara na kelen ne ma a kɛbaalu ye.

Baara kakan ka sara sodon, sara men di baarala ni a la denbaya balo hali a ma dese.

Baaralalu la pɔɔn nakafo dahani alu ye, alu la munanfan makadan sila fε.

Sariya 24 nan

Nooponni ni panatε wajibiyani baarala bεε ye, mεn ni sara tεε tε kelen di.

Sariya 25 nan

Se wajibiyani bεε ye, se mɛn di ani a la denbaya daha, ka alu kisi kɔnkɔn ma, ka alu dafiyabɔ, ka lau jiya, ka alu dandan ani ka alu musakalu na. Ni jankaro ni baaratanna ani misikinaya latɛɛ suusu seda i ma, i kakan ka makadan.

Denbatii ni a den kakan ka madεmɛn; den sɔdɔnda fudu dɔ, a ma sɔdɔn fudu dɔ, a bɛε kakan.

Sariya 26 nan

Kakan wajibiyani bεε ye, a don ma kan ka sara katεrε karan saara fɔlɔ ni a filanan ma. Karan saara fɔlɔ ye wajibi le di bεε ye. Baara makaran ka kan ka aalawanka. Bεε ka kan ka karan saara naaninan masɔdɔn tεε sidi bolo le ma.

Karan ka kan ka mɔɔ llawanka, ha a la mɔɔya lasabati, ka a la hɔrɔya lawasa. A kakan ka kɛ sababu di ka nɔɔn nagboyanɛ boloka, ka hina ni terinɔɔya ladon dununa dɔ, siyalu tɛ, dinalu tɛ, ka "ONU" dɛɛkuruba madɛmɛn bɛn nadonna dununa kɔnɔ.

A dahani denbatiilu ye ka alu den bila karan na, karan men duman alu ye.

Sariva 27 nan

A wajibiyani bεε ye ka tεrε i la jamana lonniko bεε do han ka a tono sodon.

Bεε la baara tono kakan ka lakanda, a kεda sεbε di, a kεda lonni suusu di.

Sariya 28 nan

A dahani jamana bεε ye ka bɔ sila di, sila mɛn di sariya pinnu lakanda ka kɛ kunnafulen di adamadennu ma.

Sariya 29 nan

Bolo kɔyinin kelen tε bεrε ta, wo dɔ, bεε kakan ka kolo i la jama.

Jamana dafani dɔ, εbεε kakan ka to sariya le kɔ walako i kana bila dolu tɔnε dɔ.

Sariya ninnu kakan ka lataaman "ONU" deekuruba la miriya le kan. A makan ka llataaman miriya gbede kan.

Sariya 30 nan

Dalilu si te moo bolo, a te jamana bolo, ka bo sila di, sila men di sariyaba pinnu tipen.